RAADSVOORSTEL

Onderwerp : Toekomstvisie en transformatieagenda sociaal domein

---

Zaak- & documentnr. : Z/20/072715/201482450
Portefeuillehouder : H.C.M. Knuiman

Opsteller : Tim Kleingeld
Team : Projectenbureau
Telefoonnr.

Samenvatting

Om de kwaliteit van zorg te kunnen waarborgen en anderzijds meer inzicht en grip te krijgen op de financiële situatie in het sociaal domein, is een toekomstvisie en transformatieagenda opgesteld die zorgen voor de juiste interventies en acties om te komen tot een toekomstbestendige situatie.

Beslispunten

1. De gemeenteraad besluit tot vaststelling van de toekomstvisie en transformatieagenda en uitvoering van de opgenomen acties.
2. De gemeenteraad besluit tot ontwikkeling van het dashboard sociaal domein.

Aanleiding

Sinds de decentralisaties werken gemeenten aan de nieuwe inrichting van het sociaal domein. Hierbij lag in eerste instantie de focus op de transitie van het nieuwe stelsel: het inrichten van de basis. Zo is er geïnvesteerd in de toegang van het sociaal domein, in regionale samenwerking en in het contracteren van de aanbieders om zorgcontinuïteit te realiseren. Na de basisinrichting werken gemeenten aan de transformatie van het sociaal domein. Transformatie betekent een fundamentele verandering in de zorg. Van veraf naar dichtbij. Algemene voorzieningen versterken waardoor maatwerkvoorzieningen minder nodig zijn en het kantelen van de zogenoemde pyramide.
Op dit moment is er onvoldoende grip op het sociaal domein waardoor het lastig is om binnen wettelijke, beleidsmatige en financiële kaders te werken. De huidige financiële situatie vraagt om direct ingrijpen zonder dat daarbij de kwaliteit van zorg uit het oog wordt verloren. Er is daarom een visie op de toekomst van het sociaal domein nodig en een transformatieagenda waarin de juiste interventies en actie zijn opgenomen. In de transformatieagenda zijn ook de projecten opgenomen die al gestart zijn. De uitvoering van de transformatieagenda moet leiden tot een toekomstbestendige situatie binnen het sociaal domein. Om enerzijds de kwaliteit van de zorg te kunnen waarborgen en anderzijds de financiële situatie van gemeenten te verbeteren, is een toekomstvisie en transformatieagenda nodig op basis waarvan de juiste interventies en acties worden uitgevoerd. Zo doen we er alles aan om nu en in de toekomst passende zorg te garanderen.

De toekomstvisie en transformatieagenda is onderdeel van het programma ‘Ontwikkeling sociaal domein’, dat door 1Stroom voor de gemeente Duiven en Westervoort wordt uitgevoerd. Het programma heeft als doel om alle projecten en acties in het sociaal domein in samenhang op te pakken, zodat op een gestructureerde manier resultaten worden behaald. De Taskforce jeugd, ook wel Jeugdzorg in de hand, is één van de projecten die ook onder dit programma valt.

De basis van de Toekomstvisie en transformatieagenda ligt in eerdere documenten die in de gemeenteraad zijn besproken zoals Aandachtsvelden in het sociaal domein en Jeugdzorg in de hand. Input, acties, aanbevelingen en besparingen uit deze documenten en projecten zijn meegenomen zodat de toekomstvisie en transformatieagenda een compleet en actueel beeld geeft van de visie en uit te voeren acties in de transformatieagenda. Dit document markeert daarmee de start voor de transformatie waarin de lopende projecten die hieraan bijdragen blijven doorlopen in het programma Ontwikkeling sociaal domein. Nieuwe speerpunten en voorbeelden richten zich met name op de WMO.

Planning

Er is geen finale datum voor het nemen van het raadsbesluit. Wel is het zo dat de toekomstvisie en transformatieagenda zijn opgesteld om op korte termijn aan de slag te gaan met de beschreven speerpunten en acties.

Beoogd effect

Het in 2021 realiseren van verbeteren en meer (financiële) controle in het sociaal domein aan de hand van concrete acties en sturingsmogelijkheden op de volgende gebieden:

- Innovatie
- Preventie
- Inkoop
- Regie
- Bewaking

Argumenten

1.1. Na de transitie is transformatie de volgende stap

Na de basisinrichting van nieuwe taken op het gebied van jeugdhulp en WMO is nu een inhoudelijke verandering nodig om het sociaal domein toekomstbestendig te maken. De toekomstvisie geeft daarin richting in de werkwijze van de gemeente.

1.2. Het huidig financieel kader is niet toereikend

De decentralisaties zijn ingevoerd met een forse korting vanuit het Rijk op de beschikbare budgetten. Naast een sluitende aanpak moeten gemeenten daardoor ook een meerjarige bezuiniging realiseren. De gemeente Duiven kampt met tekorten in het sociaal domein waardoor een inhoudelijke transformatie noodzakelijk is om met verbetermaatregelen op de korte termijn scherper aan de wind te kunnen zeilen.

1.3. Er is behoefte aan sturingsmogelijkheden

Op dit moment zijn deze ‘knoppen om aan te draaien’ er niet. De opgenomen, belangrijkste, prestatie indicatoren en het te ontwikkelen dashboard sociaal domein zorgen voor overzicht en mogelijkheden om te sturen.

1.4. Een gestructureerde aanpak is nodig

Het is van belang om de verschillende acties in samenhang op te pakken om zo een blijvende verbetering in het sociaal domein te realiseren. Om de resultaten te behalen is een gedeelde stip op de horizon, in de vorm van een toekomstvisie, en een gestructureerde aanpak, middels een transformatieagenda, nodig.

2.1. Het dashboard zorgt voor overzicht en inzicht

Hierin worden de belangrijkste gegevens en ontwikkelingen weergegeven gekoppeld aan de prestatie indicatoren. Het dashboard krijgt ieder kwartaal een update zodat de voortgang kan worden besproken en prestaties geëvalueerd.

Kanttekeningen

1.1. Uitwerking vraagt tijd
De noodzaak tot verbeteringen is groot, terwijl niet alle acties gelijktijdig kunnen worden ingezet en gerealiseerd. In de transformatieagenda zijn daarom speerpunten benoemd met bijbehorende acties waar in eerste instantie de focus op ligt.

1.2. Het is een veelzijdige opgave
Het sociaal domein is complex en daarom richten de speerpunten zich op verbeteringen op verschillende vlakken. Het blijft echter een transformatie en dat vraagt tijd en energie. De gestructureerde aanpak helpt bij het realiseren van deze ontwikkeling.

1.3. Open einde regelingen en veranderingen zorgen voor onzekerheid
De sturingsmogelijkheden in de vorm van een dashboard en prestatie indicatoren zorgen voor beheersing van de financiële middelen. Het open einde karakter, veranderende wetgeving of wachtlijsten in de zorg maken beheersing van deze middelen echter lastiger en minder voorspelbaar.

2.1. Het dashboard is een momentopname
Het geeft de stand van zaken op dat moment weer. In de praktijk blijkt dat de benodigde gegevens niet altijd tijdig beschikbaar zijn.

Financiële paragraaf

In onderstaand overzicht is de te verwachte besparing aangegeven in het meerjarenperspectief van de gemeenten en die we bereiken door uitvoering te geven aan de acties zoals die zijn opgenomen in de transformatieagenda. De besparingen zijn verwerkt in de meerjarenbegroting. De toekomstvisie en transformatieagenda geeft zoals eerder gezegd een compleet beeld van de activiteiten die reeds lopen en in nieuw worden gezet. Het besparingspotentieel omvat dit brede speelveld en is dus inclusief de reeds lopende activiteiten van bijvoorbeeld Jeugdzorg in de hand.

Transformatieagenda overzicht besparingen sociaal domein				
Besparingen	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Duiven	€ 600.000	€ 675.000	€ 750.000	€ 750.000

Om grip te hebben en houden maken we gebruik van de visitatiecommissie van de VNG. Zij bieden expertadvies aan op het gebied van financiële beheersbaarheid in het sociaal domein. Dit is één van de acties die is opgenomen in de transformatieagenda.

Het besparingspotentieel ligt in Westervoort hoger dan in Duiven. Dat heeft twee oorzaken. Westervoort bespaart fors op de uitgaven door het aantal uren huishoudelijke hulp per persoon terug te brengen naar het gemiddeld aantal uren dat door andere gemeenten wordt toegewezen. In Duiven ligt het gemiddeld aantal uren huishoudelijke hulp reeds op het Nederlands gemiddelde, hierdoor zijn daar geen besparingen mogelijk. Duiven heeft de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in het voorliggend veld. Hierdoor is het besparingspotentieel van maatregelen op dit gebied in Duiven minder groot dan in Westervoort.

Participatie en communicatie

Dit document is opgesteld als basis voor de benodigde transformatie in het sociaal domein. Voor de realisatie van de transformatie is participatieve samenwerking met inwoners, het maatschappelijk middenveld en de zorgaanbieders noodzakelijk. Dit is daarom sterk verankerd in de opgave ‘innovatie’. Gezien de urgentie voor transformatie, het gezamenlijke bestuurlijke proces, de basis die reeds in samenspraak gelegd is in eerdere documenten en de huidige situatie ten aanzien van COVID’19 ligt de focus voor participatie bij de uitvoering en is ervoor gekozen om deze niet bij de visievorming te leggen.
Direct na vaststelling van het Raadsvoorstel heeft het College het stuk voor advies naar de Raad voor het Sociaal Domein gezonden en wij hebben hen gevraagd het advies zo spoedig mogelijk uit te brengen, zodat dit bij de debattafel beschikbaar is.

Intergemeentelijke samenwerking

Er is geen sprake van intergemeentelijke samenwerking bij dit onderwerp anders dan dat het een gedeelde visie is voor zowel de gemeente Duiven als Westervoort die opgesteld is en uitgevoerd wordt door 1Stroom.

Bijlagen

201483253 – Raadsbesluit
2014484265 – Toekomstvisie en transformatieagenda sociaal domein

Duiven, 3 november 2020.

Burgemeester en wethouders van Duiven,

ing. C.J.(Chris) Papjes	mr. H.B. (Huub) Hieltjes
secretaris	burgemeester